



Brief aan de leden  
T.a.v. het college en de raad

|                                    |         |
|------------------------------------|---------|
| GEMEENTE HELLENDOORN               |         |
| Behand.: PUW12                     |         |
| - 7 DEC 2011                       |         |
| Is raad 12-12-11                   |         |
| A/B-Stuk                           | Trefw.: |
| Werkpr.: circ / Lbr                |         |
| Kopie aan: wv / om / ko / bo / den |         |
| Archief D/N. reeks / V / Vertr.:   |         |

Informatiecentrum tel.  
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft  
Wetswijziging Verplaatsting  
toezicht verzuimregistratie

ons kenmerk

datum

BAOZW/U201102116

7 december 2011

Lbr. 11/075

### Samenvatting

Per 1 januari 2012 treedt een wijziging van onder meer de Leerplichtwet 1969 (Lpw) in werking. Doel van de wetswijziging is de verbetering van het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten. Er komt een knip in het toezicht. Het toezicht op naleving van de Leerplichtwet door scholen – een goede administratie van het verzuim – wordt belegd bij de Inspectie van het Onderwijs<sup>1</sup>. Deze kan een bestuurlijke boete opleggen. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door ouders en leerlingen blijft bij de gemeenten liggen. Voor gemeenten leidt de wetswijziging niet tot minder middelen in het Gemeentefonds.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een risicogericht toezichtskader. Leerplichtambtenaren kunnen signalen doorgeven aan de Inspectie. Vanuit het toezicht op ouders en leerlingen mogen zij de verzuimadministratie van scholen blijven inzien.

De Inspectie biedt de mogelijkheid een samenwerkingsovereenkomst te sluiten. Gemeenten verzorgen in dat geval de dossiers zodat de Inspectie snel over kan gaan tot handhaving. Een aantal grote steden heeft deze overeenkomst al ondertekend. De VNG heeft, in de voorbereiding op de wetgeving, benadrukt dat gemeenten die niet overgaan tot het tekenen van deze overeenkomst, ook verzekerd moeten zijn van het handhavend optreden door de Inspectie. Het komend jaar zal de praktijk daarom worden gemonitord.

Gemeenten worden verantwoordelijk voor het brede jeugddomein en de Wet werken naar vermogen. Uitval van leerlingen zorgt voor problemen op deze terreinen.

Als het gewijzigde toezichtskader goed functioneert, kan de bestrijding van verzuim en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten beter worden aangepakt.

<sup>1</sup> Staatsblad 2011, 443

## Aan de leden

|                                                                       |                                                |                          |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------|
| informatiecentrum tel.<br>(070) 373 8020                              | uw kenmerk                                     | bijlage(n)<br>1          |
| betreft<br>Wetswijziging Verplaatsting<br>toezicht verzuimregistratie | ons kenmerk<br>BAOZW/U201102116<br>Lbr. 11/075 | datum<br>7 december 2011 |

Geacht college en gemeenteraad,

### 1. Inleiding

Per 1 januari 2012 treedt een wijziging van onder meer de Leerplichtwet 1969 (Lpw) in werking. Doel van de wetswijziging is de verbetering van het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten. Hiermee wordt het toezicht op naleving van de Leerplichtwet door scholen belegd bij de Inspectie van het Onderwijs<sup>2</sup>. Het toezicht dat de gemeenten uitoefenen in het kader van de Leerplichtwet bestaat nu nog uit twee aspecten;

- a. Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door ouders en leerlingen.
- b. Het toezicht op de verzuimregistratie door de hoofden van de scholen.

Het eerste aspect blijft de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het tweede komt bij de Inspectie van het Onderwijs te liggen. Voor gemeenten leidt de wetswijziging niet tot minder middelen in het Gemeentefonds.

### 2. Wat gaat er veranderen?

De huidige strafrechtelijke strafbepaling jegens hoofden van scholen door de leerplichtambtenaar, wordt vervangen door een bestuurlijke boete door de Inspectie.

Voor een goede uitoefening van zijn of haar taak, is de leerplichtambtenaar afhankelijk van een adequate verzuimregistratie door de scholen. Nu het toezicht hierop niet meer onder de bevoegdheid van de leerplichtambtenaar valt, is het van belang een goede samenwerking met de Inspectie en de scholen te hebben. Waarnemingen die de leerplichtambtenaar doet (bij haar toezicht op ouders en leerlingen) over naleving door scholen, kunnen worden doorgegeven aan de

---

<sup>2</sup> Staatsblad 2011, 443

Inspectie. Deze betreft de signalen in het risicogerichte toezicht op scholen. De manier waarop dit gebeurt, is uitgewerkt in de gewijzigde ambtsinstructie die de VNG samen met Ingrado<sup>3</sup> heeft opgesteld.

### **Bevoegdheden leerplichtambtenaar**

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn de bevoegdheden van de toezichthouder geregeld. Op basis daarvan mogen leerplichtambtenaren onderzoek uitvoeren op scholen om de eigen taak (toezicht op de naleving van de Lpw door ouders en leerlingen) naar behoren uit te kunnen voeren. Zo moet een leerplichtambtenaar de schooladministratie kunnen inzien om in- en uitschrijvingen en aan- en afwezigheid te kunnen controleren. Als toezichthouder ten aanzien van ouders en leerlingen heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen<sup>4</sup> en meer specifiek om de verzuimadministratie van scholen en instellingen in te zien en in kopie mee te nemen<sup>5</sup>. Daarbij kan aan het licht komen dat een school de naleving van de Lpw niet op orde heeft. Dat soort signalen kan de leerplichtambtenaar doorgeven aan de Inspectie. De Inspectie betreft deze signalen bij het (risicogestuurde) toezicht op scholen. Daartoe heeft de Inspectie het Loket Signalenbox ingericht. Iedere gemeente kan in een ambtsinstructie vaststellen op welke manier de leerplichtambtenaar invulling geeft aan zijn signaleringsrol. Onderzoek van de Inspectie naar aanleiding van signalen van een leerplichtambtenaar kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete. De signalering door de leerplichtambtenaar vormt in dat geval onderdeel van de dossieropbouw van de Inspectie. Deze is verantwoordelijk voor het verzamelen van bewijsmateriaal tegen een overtredende school.

De Inspectie geeft op haar site aan hoe zij de nieuwe toezichttaak verder vorm geeft en hoe zij gaat handelen bij signalen van leerplichtambtenaren.

### **Samenwerkingsovereenkomst Inspectie van Onderwijs met een aantal grote steden**

Het uitgangspunt van de werkwijze van de Inspectie is dat maatwerk mogelijk is. De ernst van het signaal dat een leerplichtambtenaar aanlevert, is bepalend voor de vervolgacties van de Inspectie. Met een aantal grote steden heeft de Inspectie een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Dit houdt kort gezegd in dat de gemeente in de praktijk de toezichttaak op de verzuimmelding blijft uitvoeren en een dossier opbouwt. Dit dossier wordt door de Inspectie gebruikt om over te gaan tot handhaving. Op de site van de VNG vindt u een dergelijke samenwerkingsovereenkomst.

---

<sup>3</sup> Vereniging voor Leerplichtambtenaren en RMC functie

<sup>4</sup> Artikel 5:16 Awb

Een toezichthouder is bevoegd inlichtingen te vorderen.

<sup>5</sup> Artikel 5:17 Awb


1. Een toezichthouder is bevoegd inzage te vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden.
2. Hij is bevoegd van de gegevens en bescheiden kopieën te maken.
3. Indien het maken van kopieën niet ter plaatse kan geschieden, is hij bevoegd de gegevens en bescheiden voor dat doel voor korte tijd mee te nemen tegen een door hem af te geven schriftelijk bewijs.

## Monitoring

Het is voor gemeenten van groot belang dat de verzuimregistratie bij scholen op orde is. Verzuim is een belangrijke indicator voor voortijdig schoolverlaten. Bovendien worden gemeenten verantwoordelijk voor het brede jeugd domein en de Wet werken naar vermogen. Uitval van leerlingen zorgt voor problemen op deze terreinen. De verplaatsing van de toezichttaak kan – mits goed uitgevoerd - leiden tot een doelmatiger regime.

De VNG heeft, in de voorbereiding op de wetgeving, steeds benadrukt dat gemeenten die niet overgaan tot het tekenen van deze samenwerkingsovereenkomst, ook verzekerd moeten zijn van het handhavend optreden door de Inspectie. De doelstelling van de wetswijziging - het verbeteren van het bestrijding van verzuim en voortijdig schoolverlaten – zou in dat geval juist verder uit het zicht komen. In samenwerking met Ingrado, zal de praktijk het eerste jaar intensief gemonitord worden. Mochten zich problemen voordoen, dan treden wij hierover onmiddellijk in overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Hoogachtend,  
Vereniging van Nederlandse Gemeenten



mr. R.J.J.M. Pans  
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op [www.vng.nl](http://www.vng.nl) onder brieven.

Elk van de twee toezichthouders (medewerker leerplicht/RMC en Inspectie van het Onderwijs) heeft de bevoegdheden die titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verleent aan degenen die als toezichthouder zijn aangewezen, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van de toezichttaak nodig is (5:13 Awb). Daartoe behoren het betreden van plaatsen en de inzage van gegevens en bescheiden. Uit dit systeem volgt dat de medewerker leerplicht/RMC toegang heeft tot de school en inzage heeft in de administratie voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn eigen toezichttaak (dus jegens ouders en leerlingen) nodig is. De toezichttaak gericht tot scholen met bijbehorende bevoegdheden is bij de Inspectie van het Onderwijs belegd. De medewerker leerplicht/RMC heeft wel een natuurlijke oog- en oorfunctie waar het gaat om het handelen van scholen in het kader van de Lpw, de signaleringsrol.

Verstrekking van informatie aan andere overheidsorganen zoals de Inspectie van het Onderwijs, is toegestaan als gevolg van de Wet Justitiële en Strafvorderlijke Gegevens (WJSG).

## **Addendum 2 Instructie medewerker leerplicht/RMC**

### **Artikel .. Signaal aan de Inspectie van het Onderwijs bij niet voldoen aan de wettelijke bepalingen van de Leerplichtwet door een school of onderwijsinstelling.**

1. Wanneer een medewerker leerplicht/RMC, bij de uitoefening van zijn toezichthoudende rol op leerlingen en ouders/verzorgers, tekortkomingen waarneemt bij een school of onderwijsinstelling in de naleving van de Leerplichtwet, informeert en adviseert de medewerker leerplicht/RMC de school of onderwijsinstelling, zodat deze zich bewust is van de geldende wettelijke bepalingen waaronder de meldplicht.
2. Wanneer een medewerker leerplicht/RMC bij een volgend bezoek in het kader van zijn toezichthoudende rol op leerlingen en ouders/verzorgers signaleert dat de school of onderwijsinstelling nog steeds niet voldoet aan de wettelijke bepalingen, dan zal de medewerker leerplicht/RMC de school verzoeken om alsnog te voldoen en zal de medewerker Leerplicht/RMC een schriftelijk signaal afgeven aan de Inspectie van het Onderwijs.
3. Het schriftelijk signaal wordt afgegeven bij het Loket Signalenbox van de Inspectie van het Onderwijs. De school of onderwijsinstelling wordt hiervan op de hoogte gesteld.
4. Het schriftelijk signaal omvat een duidelijke omschrijving van de waargenomen feiten door de medewerker leerplicht/RMC. Tevens omschrijft de medewerker leerplicht/RMC op welke wijze hij/zij heeft gehandeld in relatie tot de signalering.
5. Als de medewerker leerplicht/RMC in het kader van toezicht op leerling en ouders/verzorgers, nadat hij/zij de Inspectie van het Onderwijs al een signaal heeft gegeven, opnieuw waarneemt dat een school of onderwijsinstelling in strijd met de Leerplichtwet handelt, doet hij/zij een melding aan de onderwijsinspectie conform de wijze waarop een schriftelijk signaal wordt gegeven zoals omschreven in lid 3 en 4 van dit artikel.

### **Toelichting**

De medewerker leerplicht/RMC is veel in school aanwezig, ook om gehele administratie op aan/ afwezigheid van leerlingen in te zien. Indien de medewerker leerplicht/RMC waarneemt dat de school of onderwijsinstelling de Leerplichtwet niet naleeft, dan is dat aanleiding voor een signaal naar de Inspectie van het Onderwijs. Tevens kan dit een reden zijn tot het geven van informatie en advies aan de school of onderwijsinstelling betreffende een goede uitvoering danwel een verbetering van het verzuimbeleid van de school.

De wijze waarop de signalen aan de Inspectie van het Onderwijs worden gegeven zijn opgenomen in dit artikel van de ambtsinstructie. De werkwijze van de Inspectie van het Onderwijs staat omschreven in het Samenwerkingsprotocol leerplichtambtenaren en Inspectie van het Onderwijs.